

Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1

Творчість «імператора залізних строф»

План

1. Є. Маланюк – найбільший поет української діаспори.
2. Основні мотиви творчості :
 - тема України («Варязька балада», «Псалми степу», «Історіософічне», «Біографія», «Ностальгія»);
 - тема митця («Стилет і стилос», «Сучасники», «Творчість», «Муза», «Демон мистецтва»);
 - поетична Шевченкіана і Кулішіана («Невичерпаність», «Шевченко», «Пам'яті Куліша», «Куліш»);
 - тема кохання («Як перший пелюсток весни», «І час настав. І сталося вічне», «А як же Наталочка? Як же квітень? »).

Література

1. Базилевський В. Римлянин з Архангорода (Євген Маланюк: фізіотерапія батоном і металом). *Сучасність*. 1997. № 1.
2. Барабаш Ю. Український Єремія. Євген Маланюк: парадигма малоросійства. *Слово і час*. 1997. № 1.
3. Войчишин Ю. «Ярий крик і біль тужавий...» Київ, 1997.
4. Даниленко І. Модифікація жанрового канону молитви в ліриці Маланюка. *Слово і час*. 2005. № 1.
5. Ільницький М. Степове прокляття України (Євген Маланюк) / Від «Молодої Музи» до «Празької школи». Львів, 1995.
6. Климентовська О. Історико-літературний феномен «празької школи». *Дивослово*. 2003. № 3.
7. Ковалів Ю. Лабіринти відроджень: пошук виходу. *Слово і час*. 2004. № 4-5.
8. Кухар О. Проблема митця й мистецтва в естетиці й поезії Є. Маланюка. *Дивослово*. 2002. № 2.
9. Маланюк Є. Книга спостережень. Київ, 1997.
10. Сірик Л. Моральні аспекти української еміграційної поезії. *Слово і час*. 2004. № 2.
11. Синевич Б. Маланюк-літературознавець. *Слово і час*. 2000. № 2.
12. Тищенко О. Образ інтимних переживань у поетичному дискурсі Є. Маланюка. *Українська мова і література в школі*. 2005. №1.
13. Шептицька Т. Тема малоросійства у творчості. *Українська мова та література в школі*. 2000. Ч. 39.
14. Шитюк Л. Поет боротьби й вселюдських ідеалів (творчість Євгена Маланюка). *Українська мова і література в школі*. 2004. №2.
15. Яремчук Т. Знак Є. Маланюка. *Сучасність*. 2005. № 6.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 2-3

Творчість поетів-«пражан»

Юрій Дараган, Леонід Мосендз

План

1. Феномен «Празької школи».
2. Ю. Дараган (збірка «Сагайдак»): основні мотиви й образи поезії.
3. Творчий діапазон Леоніда Мосендза.

Завдання:

Підготувати короткий огляд (конспект) життя і творчість указаних представників еміграційної літератури.

Зробити аналіз (за схемою) 1-го поетичного твору кожного автора.

Література
Юрій Дараган

1. Гузар З. Збірка Юрія Дарагана «Сагайдак» як пролог до вісниківського неоромантизму. Вісниківство: літературна традиція та ідеї. Дрогобич: Коло, 2009. С. 113-121.
2. Ільницький М. Гридень Дажбога, джура Мазепи (Юрій Дараган) / Ільницький М. На перехрестях віку: У 3 кн. Київ: ВД «КМА», 2008. Кн.1. С. 366-371.
3. Качуровський І. Юрій Дараган і поезія Празької школи / Променисті силуети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. Київ: ВД «КМА», 2008. Кн.1. С. 339-342.
4. Слабошпицький М. «... Дай мені стати великим поетом». Юрій Дараган / 25 поетів української діаспори. Київ: Ярославів вал, 2006. С. 49-71.
5. Скорина Л. Література та літературознавство української діаспори. Курс лекцій. Вид. 2-ге, доп. Черкаси: Брама-Україна, 2005. 384 с.
6. Тинченко Я. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917-1921). Кн. 1. Київ: Темпора, 2007.
7. Українська діаспора: літературні постаті, твори, бібліографічні відомості / Упор. В.А. Просалової. Донецьк: Східний видавничий дім, 2012. 516 с.

Леонід Мосендз

1. Баган О. Готика – як стиль і настрої. До джерел художнього стилю Л. Мосендза *Українські проблеми*. 1998. № 2.
2. Васьків М. Актуалізація роману Л. Мосендза «Останній пророк» крізь призму прагматизму / ХХ століття: від модерності до традицій: зб. наук. пр. Вип. 1. Естетика і поетика творчості Л. Мосендза/ Ред. кол.: Руснак І. та ін. Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2010. С.30-39.
3. Васьків М. Еміграційний історичний роман: загальне й індивідуальне / Український еміграційний роман 1930-50-х рр. Кам'янець-подільський: ПП «Медобори-2006», 2011. С. 34-111.
4. Празька літературна школа: Ліричні та епічні твори / Упор. В.А. Просалової. Донецьк: Східний видавничий дім, 2008. 280 с.
5. Руснак І. Художній світ новел Л. Мосендза / ХХ століття: від модерності до традицій: зб. наук. пр. Вип. 1. Естетика і поетика творчості Л. Мосендза/ Ред. кол.: Руснак І. та ін. Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2010. С.116-131.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 4-5

Домінанти історіософської концепції у поезіях

Юрія Липи та Олега Ольжича

План

1. Життєві дороги Юрія Липи. Образ утраченої України в творчості поета («Світлість», «Суворість», «Вірую»). Основні мотиви поезій: «Націє, вроджена з огня...», «Призначення», «Людська душа, як дерево гіллясте», «Зайди», «Простовіч», «І прийде час», «Література».
2. Ім'я Олега Ольжича як символ незалежності України.
3. Жанрове розмаїття поетичних творів (поема, пісня, епіграма, сатира, портрет, пейзаж, ідилія, поменник та ін.).
4. Тематичні обрії лірики Олега Ольжича :
 - історіософські мотиви («Був же вік золотий... », «Геологія», «Рінь», «Антропологія»);
 - звеличення сильної особи («Пісня про ворога», «Вечір. Я дивлюсь на сині скелі», «Галли», «Змій»);
 - патріотична тема («Зимовник», «О, Україно! Хай нас людство судить», «Поворот»);
 - мистецькі мотиви («Сонна Венус»)

- сатирична й пародійно-гумористична лірика («Метаморфози», «Ну. Та й чистять, ну й чухрають... », «Вже ціла згряя збіглась їх», «На Юрія Косача»);
- пейзажні й інтимні мотиви («Яблуна на горі», «Пороша», «Весна»).

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 6-7
Поезія авторів «Празької школи»

План

1. Головні мотиви поезій Юрія Клена («Сковорода», «Беатріче», «Софія», «Терцини», «Жорстокі дні», «Київ», «Ми»).
2. Поет апокаліпсису Олекса Стефанович. Мотиви і образи збірки «Кінцесвітне».

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 8-9
Жіноча лірика «Празької школи»

План

1. Образи та мотиви поезії Олени Теліги («Мужчинам», «Пломінний день», «Поворот», «Сучасникам», «Літо», «Чоловікові», «Махнуть рукою! Розіллять вино!», «Напередодні» (два сонети)).
2. Багатогранна творча постать Оксани Лятуринської. Поетичний доробок («Створив ти землю, оболочи», «Героїчне», «Із саду залами пройду...», «За веснами приходять весни»).
3. Образна палітра поезії Наталі Ливицької-Холодної («Інвектива», «Жнива», «Сповідь»).

Завдання:

Підготувати короткий огляд (конспект) життя і творчість указаних представників еміграційної літератури.

Зробити аналіз (за схемою) 1-го поетичного твору авторів.

Вивчити напам'ять 2 вірші (на вибір).

Література

1. Неврлий М. Празька поетична школа / Муза любові й боротьби: Укр. поезія празької школи. Київ, 1995. С.3-19.
2. Немченко Г. «Життя спинилось в розпеченій тиші...» (на смерть української поетеси Наталі Ливицької-Холодної). Вісник Таврійської фундації. 2005. № 1. С.187-198.
3. Столбюк С. Публіцистична лірика Наталі Ливицької-Холодної періоду Мистецького українського руху (1946-1948). *Дивослово*. 2012. № 6. С. 39-41.
4. «Празька школа» українських письменників. Поезії. Львів : «Червона калина», 2004. 256 с.
5. Українські письменники діаспори : Матеріали до біобібліограф. словника / Національна парламентська бібліотека України / В. Кононенко (ред.), О. Білик (авт.-уклад.), Ф. Погребенник (авт. вступ. ст.). Ч. 1 : А-К. К. : НПБ України, 2006. 196 с.
6. Українські письменники діаспори : Матеріали до біобібліограф. словника / Національна парламентська бібліотека України / В. Кононенко (ред.), О. Білик (авт.-уклад.), Ф. Погребенник (авт.вступ.ст.). Ч. 2 : Л-Я. К. : НПБ України, 2007. 252 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 10
Літературний процес в діаспорі 1945-1954 рр.

План

1. Організація «Мистецький український рух»; історія, письменники, видавнича діяльність.
2. Літературознавство та критика цього періоду. Праці І. Огієнка, Ю. Бойко-Блохина, Ю. Шереха.
3. Життя і творчість Емми Андіївської.
4. Культурологічна тематика творчості Віктора Петрова.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 11

Осмилення трагедії України у прозовому доробку письменників-емігрантів

План

1. Актуальність теми голодомору та репресій в Україні в історії української духовності. Стан її висвітлення в українському літературознавстві.
2. Роман «Марія» Уласа Самчука: тема, ідея, образи.
3. Повість Тодося Осьмачки «Старший боярин» – модерністична оповідь-роздум про Україну і українців у ХХ столітті.
4. Проблематика роману Івана Багряного «Тигролови».

Індивідуальні завдання :

підготувати доповідь: Трилогія У.Самчука «Волинь» як роман-хроніка про долю українського селянства в першій третині ХХ ст.

підготувати доповідь: Василь Барка про голодомор в Україні (роман «Жовтий князь»).

підготувати доповідь: «Шлях творів І. Багряного до українського читача».

підготувати доповідь: Роман Докії Гуменної «Діти Чумацького шляху».